

Úvod

Kniha **Není čert jako čert** je primárně určena k rozvoji čtenářských dovedností u starších žáků. I když se už podle názvu dá předpokládat, že se bude jednat o pohádky, musíme upozornit na to, že pohádky nebyly vždy určené jen dětem, ale vyprávěli si je mezi sebou dospělí. Byla v nich především ukrytá nějaká životní moudrost. Vždy se v nich dá hledat a nacházet něco, co souvisí se skutečným životem.

V knize jsou cíleně zařazené úkoly, které nemají vždy jednoznačné řešení a je potřeba o nich debatovat. V každém případě je kniha cílena na věk puberty, kdy mají mladí potřebu o všem diskutovat a prosazovat svůj názor. Nechte je, jen požadujte, aby své názory podložili nějakým dokladem z knihy, aby se učili argumentovat a dodávat důkazy svého tvrzení. Tím nám často nechají nahlédnout do svého vnímání světa.

Pro žáky s dyslexií je kniha přizpůsobena typograficky podle současných výzkumů. Je použito bezpatkové písmo s větší velikostí, než je pro toto věkové období běžné. Má větší řádkování (1,5), text je zarovnan vlevo, aby nestejně dlouhé řádky mohly napomoci při orientaci v textu a při posunu o řádek níž, aby se žáci v textu neztráceli. Je možné, že i tak se někomu bude text hůře číst, pak je vhodné vyzkoušet, zda by barevná fólie nepomohla snížit zrakový stres tím, že změní pozadí textu. Autorka doporučuje používat tuto knihu v rámci reedukace v hodinách speciálně pedagogické péče, neboť cíleně rozvíjí čtenářskou gramotnost u jedinců se specifickými poruchami učení.

Kniha je rozdělená na několik částí. V **první části** jsou příběhy doplněné úkoly zaměřenými na porozumění textu, přemýšlení o něm, předvídání pokračování příběhu za pomoci ilustrace a následně ověření vytvořené hypotézy.

Ve **druhé části** knihy se pracuje se stejnými texty, do kterých jsou vložena slova, jež do nich nepatří. Vložená slova vytvářejí vždy nějaké přísloví. Pokud budou žáci pracovat jako korektoři, budou pouze vyhledávat slova, která do textu nepatří a jsou tam navíc. Takové úkoly je čekají v prvních čtyřech příbězích. Následně se stanou detektivy, i nadále budou vyhledávat slova, která ve větě nedávají smysl. Když je objeví, budou je však muset nahradit správným slovem, které do věty skutečně patří. Správná slova najdou vždy pod linkou, kam mají nalezená slova napsat. To pak může sloužit jako kontrola, neboť pouze tehdy, když je vymění, bude původní věta dávat smysl. Každý z osmi příběhů je rozdělený na tři části a do každé takové části je vloženo jedno přísloví. Na konci příběhu je přidáno ještě jedno přísloví navíc a u něj jsou uvedeny další úkoly.

První a druhou část knihy lze i kombinovat tak, že po přečtení první kapitoly zaměřené na porozumění textu přejdete do druhé části knihy a u stejné kapitoly budete řešit přísloví, tedy úkoly zaměřené na porozumění větě.

Ve **třetí části** knihy najdete použitá přísloví a vysvětlení jejich možného významu. Prísloví autoři zvolili proto, aby se s nimi žáci seznámili, pokud je neznají, a zároveň o nich přemýšleli a chápali je. Cílem autorů je naučit žáky hledat podobnosti v příslovích a v příběhu nebo také v příslovích a v životě.

Na konci knihy je pak zařazeno řešení úkolů. Pokud se autoři domnívají, že úkol potřebuje debatu, zařadili k řešení i **D** (jako debata nebo diskuse). To však neznamená, že se nedá debatovat i nad jinými úkoly. Ve zde uvedených pohádkách ale možná najdete ještě daleko víc příležitostí k diskusi, než na jaké vás autoři upozorňují zařazením úkolů k textům.

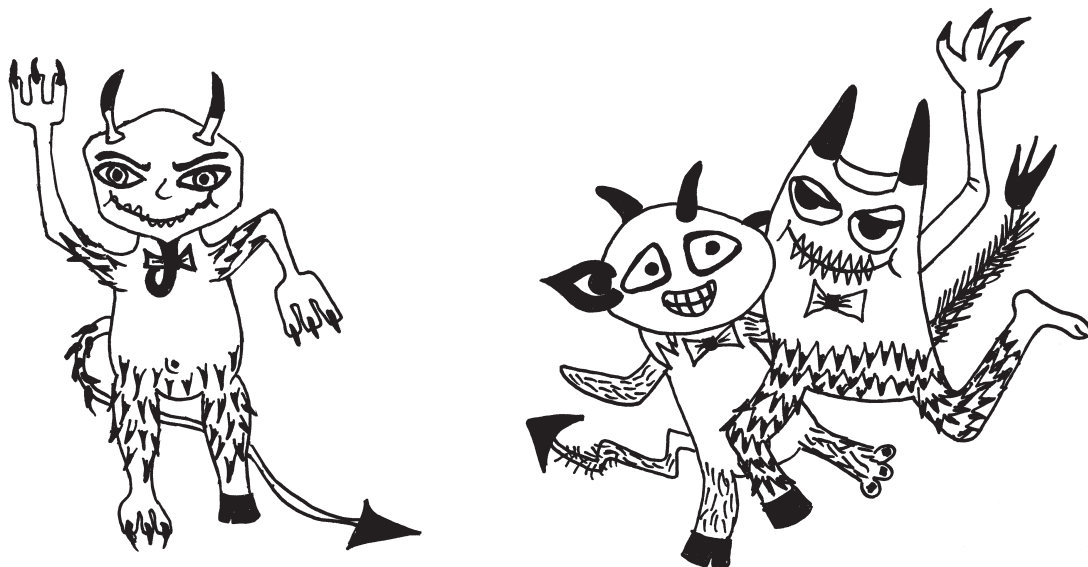

Nepovedená studna

Začíná to skoro jako pohádka: Za vysokými horami, divokými řekami a za hlubokým lesem měl jsem uprostřed krásné přírody chaloupku. Za ní byla vysoká pískovcová skála, ze které byl nádherný výhled do kraje. V lese rostla spousta hub a rád jsem tam chodil na dlouhé procházky. Když jsem si zatopil v kamnech, bylo v chaloupce příjemné teplo, dobře se tu odpočívalo. Jen pro vodu bylo daleko. A tak jsem se rozhodl, že si hned pod okny vykopu studnu.

1. Podtrhni v textu formulaci, kterou často začínají pohádky.
2. Jak bys pojmenoval prostředí, které zde autor popisuje?
3. Co rostlo v lese?
4. Za jaké podmínky bylo v chaloupce teplo?
5. Pro co bylo daleko?
6. Jaké učinil rozhodnutí a proč?
7. Víte, kdo se rozhodl vykopat si studnu?

Nadpis _ _ _ _ _

Kopal jsem hluboko, práce to byla namáhavá, ale na vodu jsem nenarazil. Zato jsem se prokopal do pekla. To víte, že jsem se polekal. Naštěstí jsem tam nepropadl stropem rovnou mezi čerty. Jen jsem vylomil jeden kámen a otevřela se mi škvíra, kterou jsem dovnitř viděl. A tak už dneska přesně vím, jak to v takovém pekle chodí.

Nadpis _ _ _ _ _

Napřed jsem se bál i jen podívat. Čekal jsem, že uvidím spoustu hříšníků, které tam čerti mučí a kteří strašně trpí. A o takový pohled jsem ani trochu nestál. Ale ono je to tam trochu jiné. Ano, jsou tam hříšníci a odpykávají si tam své tresty. Ale jsou to opravdu jen jejich duše. Takové napůl průhledné postavy, které tam buď pracují, nebo se skutečně vaří v kotlech nad ohněm. Ale vypadají celkem smířeně, zvykly si, trpně přijímají své úděly. A když si své odpykají, musejí už jen na věky v pekle zůstat. Jejich posledním trestem je nekonečný pohled na utrpení ostatních.

8. Prohlédni si dobře obrázek a podtrhni tu část textu, kterou vyjadřuje.
9. Každému odstavci na této stránce se pokus vymyslet nadpis, který ho bude charakterizovat.

Když jsem se tak chvíli díval, přestal jsem ty tiché a nenápadné duše za chvíli úplně vnímat. Daleko zajímavější byli čerti a jejich práce v pekle. A to vám povídám, není pekelník jako pekelník!

Nejváženější jsou d'áblové. To jsou vážní, dobře oblečení šviháci. Tváří se přísně, z jejich pohledu běhá mráz po zádech. Tady v pekle se jen procházejí a dohlížejí na pořádek. Na zem jsou posíláni za náročnými úkoly, protože takový d'ábel se dokáže chovat jako šlechtic, dokáže diskutovat s mudrci o složitých otázkách života a smrti, umí pomáhat vědcům, alchymistům i kouzelníkům. A takové pak taky přivádí do pekla.

Nejvíce je v pekle obyčejných čertů. Ti tu mají na starosti veškerou práci kromě té nejtěžší – kopání uhlí v zadních chodbách, to dělají jenom duše hříšníků. Čerti přikládají pod kotle, uklízejí, starají se o řetězy a všechny pekelné stroje a zařízení, brousí nože a vidle. Někteří z nich pak v absolutní tmě pracují na poli, kde roste černé svědomí. Jiní zase pečují o klece, ve kterých se líhnou a rostou noční můry. Na zem jsou čerti posíláni pro obyčejné lidi nebo jako doprovod nějakého d'ábla.

10. Najdi a škrtni práci, kterou **nedělají** čerti, ale hříšníci:
přikládání do kotle - kopání uhlí - starání se o řetězy -
diskuse s mudrci - práce na poli s černým svědomím -
dohlížení na pořádek - broušení nožů a vidlí - pečování o klece
11. Všichni pekelníci jsou stejní.
ANO - NE
12. Náročnější úkoly dostávají:
čerti - d'áblové
13. V jakém prostředí se příběh odehrává?
pod okny chaloupky - v pekle

Viděl jsem tam i další pekelníky. Ohnivouse, čmoudivce a jiskrňáky. A mezi všemi se proháněla a dováděla pekelná drobotina. Rarášci a diblíci. Výskali, hráli si, občas něco převrhli nebo zlomili, ale nikdo se na ně za to nehněval. Musejí se přece naučit správné čertoviny, aby mohli pokoušet děti a domácí zvířata.

Leccos ale mají všichni pekelníci společné. Všichni jsou obrostlí černými chlupy. Ty je chrání před velkým žářem, takže každý čert může klidně stát uprostřed plamene a nic se mu nestane. Každý má taky dlouhý jazyk, který na zemi často vyplazuje. Tím jazykem cítí na půldruhé míle každý hřích, každou nepravost. A zločin dokonce až na pět mil. Každý pekelník má taky rohy a na jedné noze kopyto. Těmi rohy si otvírá cestu z pekla na zem, kopytem zase stačí dupnout a je v mžiku zpátky. A za zády schovává každý z nich ocas. Ten mu slouží jako kouzelnická hůlka. Někdy s ním švihne, jindy ho jen zkroutí do správného tvaru nebo ho přejeđe rukou. A každý ten pohyb dokáže něco přičarovat, něco proměnit nebo svého majitele přenést, kamkoliv potřebuje.

14. Obyčejní čerti, ohnivousové, rarášci, jiskrňáci, d'áblové, čmoudivci, diblíci.
Podtrhni ta označení, která pojmenovávají pekelnou drobotinu.
15. Čím čert cítí hříchy?
16. Na jakou vzdálenost cítí hřích, na jakou dokonce zločin?
17. K čemu čertovi slouží rohy?
18. Co pomáhá čertovi dostat se zpátky ze světa do pekla?
19. Pojmenuj osoby, které v příběhu vystupují. Vybrat si můžeš z nabídky, ale použij k tomu pouze dvě slova. Přemýšlej, která jsou nejuvýstižnější:
rarášci - čerti - já - muž - ohnivousové - pekelníci - d'áblové -
čmoudivci - autor - diblíci - jiskrňáci

Obrázek napovídá, co se bude dít dál. Dobře si ho prohlédni a pokus se odhadnout, jak bude text pokračovat. Svůj odhad si zapiš na řádky pod obrázek.
